

Κριτική

Πανόραμα παρανομίας

ΣΤΟ ΝΕΟ
**αστυνομικό
μυθιστόρημά**
ΤΟΥ Ο **Τζορτζ
Πελεκάνος**
Ξεναγεί τον
αναγνώστη
στον **υπόκοσμο**
της σημερινής
Ουάσιγκτον

ΤΖΟΡΤΖ
ΠΕΛΕΚΑΝΟΣ
**Ο άντρας που
επέστρεψε**

Μετάφραση
Αντώνης Καλοκύρης.
Εκδόσεις Πατάκη,
2020, σελ. 324,
τιμή 15,50 ευρώ

ΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ

Ο ελληνικής καταγωγής Τζορτζ Πελεκάνος (Ουάσιγκτον, 1957), ο οποίος συγκαταλέγεται στους σημαντικότερους σύγχρονους αμερικανούς συγγραφείς αστυνομικής λογοτεχνίας, από το πρώτο του μυθιστόρημα που εκδόθηκε το 1992 επινοεί ήρωες που ανήκουν στα κατώτερα κοινωνικά στρώματα, ενώ ορισμένοι είναι μετανάστες ή απόγονοι μεταναστών. Το ίδιο συμβαίνει και στο καινούργιο του βιβλίο, το *Ο άντρας που επέστρεψε*, όπου ο αρμενικής καταγωγής Φιλ Ορνέιζιαν, ιδιωτικός ερευνητής το επάγγελμα, με γνώσεις της ελληνικής γλώσσας (ερμηνεύει στους αδαείς ορισμένες από αυτές, π.χ. «μονογαμικός», «κακοφωνία»), μαζί με τον συνεργάτη του, τον Γουόρντ, βετεράνο του Βιετνάμ και πρώην αστυνομικό, υπεύθυνο γραφείου εγγραφήσεων κρατουμένων, αναλαμβάνει επικίνδυνες αποστολές. Τιμωρεί ληστές και γκάνγκστερ, ληστευόντάς τους, αφαιρώντάς τους τα κλεμμένα που τα αποδίδει με το αζημίωτο στους κατόχους τους. Χάρη στις δικές του ενέργειες, αποφυλακίζεται ο έγκλειστος Μάικλ

Χάντσον, ο οποίος στις ατελείωτες ώρες της φυλακής καταβροχθίζει τα βιβλία που του προτείνει η βιβλιοθηκάρια Άννα, μια παντρεμένη γυναίκα, υπεύθυνη της λέσχης ανάγνωσης της φυλακής. Ελεύθερος με εγγύηση, ο Χάντσον, αποφασισμένος ν' αρχίσει μια καινούργια ζωή, βρίσκει δουλειά ως λαντζέρης σ' ένα ελληνικό εστιατόριο, ενώ συνεχίζει ν' αγοράζει και να διαβάζει βιβλία. Όλα πάνε καλά, μέχρι τη στιγμή που ο σωτήρας του, ο Ορνέιζιαν, τον καλεί να συμμετάσχει σε μια παράτολμη δουλειά: να πάρουν πίσω ένα ακριβό βραχιόλι από τη φίρμα Tiffany που κάποιοι έκλεψαν από το σπίτι ενός εβραίου δικηγόρου – επίσης νάρκωσαν και βίασαν την κόρη του. Πώς θα εξελιχθεί αυτή η παράτολμη επιχείρηση; Τι θα γίνει με την Άννα την οποία ο Χάντσον ερωτεύεται; Ένα από τα θέματα που θίγει ο Πελεκάνος στο βιβλίο του είναι αυτό των φυλακών, όπου συμβιώνουν χριστιανοί, μουσουλμάνοι και αγνωστικιστές – ο ίδιος κάνει σεμινάρια ανάγνωσης σε φυλακές. Άλλο είναι εκείνο της Ουάσιγκτον, μιας πόλης που αλλάζει συνεχώς: στους δρόμους της γίνονται ληστείες με την απειλή όπλου ή με σωματική βία. Επίσης, μιλάει για το Διαδίκτυο και ειδικά το Facebook, μέσο κοινωνικής δικτύωσης, όπου

Ο Τζορτζ
Πελεκάνος

παραμονεύουν διακινητές ναρκωτικών και γυναίκες, οι οποίες επιδίδονται στην πορνεία. Ασφαλώς, δεν ξεχνάει να μιλήσει για την οικογένεια, κάτι που κάνει σε όλα του τα μυθιστορήματα, καθώς πιστεύει πως το οικογενειακό περιβάλλον δημιουργεί χρηστούς ή όχι πολίτες. Άλλα ζητήματα που θίγει ο Πελεκάνος είναι αυτό της συμβίωσης λευκών και μαύρων, αλλά και ισπανόφωνων, καθώς κορίτσια από τη Γουατεμάλα μπλέκουν στα δίχτυα σοματεμπόρων που τα ωθούν στην πορνεία. Επιχειρεί ακόμη να κατηγορήσει τον ρατσισμό ο οποίος ενδημεί στις Ηνωμένες Πολιτείες χωρίς μεν να είναι επιθετικός, εξακολουθώντας όμως να υφίσταται, καθώς την Κου Κλουξ Κλαν έχουν αντικαταστήσει διάφορες νεοναζιστικές ομάδες. Κάποια στιγμή, ο συγγραφέας, ένθερμος οπαδός της ειρηνής ανάμεσα στους λαούς, μαζί με το Ολοκαύτωμα, την εξόντωση των Εβραίων από τους ναζί, θυμίζει

και τη γενοκτονία των Αρμενίων, αυτή «που οι Τούρκοι ισχυρίζονται πως δεν συνέβη» (σελ. 117). Σε κάθε περίπτωση, *Ο άντρας που επέστρεψε* είναι πολιτικό μυθιστόρημα, όπως τα υπόλοιπα του Πελεκάνος, ο οποίος ενδιαφέρεται να αποτυπώσει στο χαρτί τους προβληματισμούς του σχετικά με την εξέλιξη της αμερικανικής κοινωνίας από τα παιδικά του χρόνια μέχρι σήμερα. Πρέπει να τονίσουμε πως εδώ ο συγγραφέας, εκτός από την ειρηνική συνύπαρξη των ανθρώπων, προπαγανδίζει την ανάγνωση λογοτεχνικών βιβλίων, μάλιστα επιλέγει κάποιους συγγραφείς, εκθειάζοντας τα βιβλία τους: *Τσαρλς Ουίλφορντ, Ελμορ Λέοναρντ, Τζον Στάνιμπεκ, Τσέστερ Χάιμς*. Βάζει τον φιλαναγνώστη ήρωά του, τον Μάικλ, όχι μόνο να βελτιώνεται ως χαρακτήρας χάρη στα βιβλία, αλλά και να θεωρεί ότι το βιβλίο είναι σαν πίνακας σε μουσείο. Πρόκειται για «ένα έργο τέχνης», διαβάζουμε.

